

Računsko mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 59.011; Praga-Dunaj 24.797 Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Potreba radikalnih zdravil

Mislimo, da od francoske okupacije, ko so rogovili na kmetih rokovanca, nismo več v naši mirni deželi doživeli slučaja, da bi topla malopridnežev strahovala celo vas, vso noč razgrajala in vseprek razbijala ter naskočila celo cerkev, kakor se je zgodilo preteklo nedeljo na Gorenjskem v obljudenem in kulturnem kraju blizu velikega državnega zdravilišča. Bili so to čisto organizirani klateži, ki so svoj posel opravili tako, da imamo pred seboj primer pravega gangsterstva, kakršnega dozdaj nismo poznali. Taki pojavi so v sodobni družbi zrastle povsod tam, kjer se skrajna gospodarska stiska, ki je oropala toliko ljudi dela, druži s politično desorientacijo ali brezbriznostjo odgovornih mest in s pomanjkanjem moralnih smernic na vseh področjih javnega življenja. V naši državi, ki razpolaga še vedno z močno rezervno pravstvenih sil iz narodne tradicije, pa je tak slučaj potepuškega terorja pač presenetljiv in zares izreden, dasi predrznost, objestnost in nasilnost delomrznežev v zadnjih letih nevarno narašča in si je dajala duška v čedalje pogostejših prestopkih in zločinih posameznikov. Nedeljski primer organiziranega terorja manjvrednih elementov, ki so se bili zbrali z vseh koncev in krajev naše domovine, nas mora zato nagibati k resnemu razmotrivanju njegovih vzrokov, ker pomeni izbruh boleznici, ki že delj časa skrivno razjeda naš ljudski organizem.

Ali je nezakrivljena brezposelnost, iz katere se deloma zaradi naravnega propadanja moralne odpornosti prizadetih, deloma zaradi pramejšnje zločinških in duševno bolnih tipov polagoma razvija prava delomrznost in antisocialna miselnost, v naši državi res v toliki izmeri potrebna? Mislimo, da se toliko število nezaposlenih v Jugoslaviji ne da razložiti zgolj iz svetovne gospodarske stiske, ampak da je njena nenormalno širokoga obsega kriva v veliki meri tudi nemarnost, breznačrnost ter pomanjkanje socialnih vidikov in občestvene odgovornosti, s katero bi se morala voditi državna politika, ki ima odločilno pomen za smer gospodarstva. Ni toliko gospodarstvo, ki vpliva na politiko, ampak politika, ki gospodarsko delovanje pravilno uravnava in obrača v obče dobro, ali pa ga vodi v anarhijo, v kateri se brez meje okorišajo nekateri, velika večina naroda pa je obsojena v gnotno bedo in pravstveno propast. Menimo, da nam nihče ne bo ugovarjal, če ugotovimo, da smo pri nas prav tam, odkoder ponavadi, kakor iz glave, vodijo niti usmerjalnih direktiv po vsem narodnem, oziroma državnem organizmu, dosihdob občutno pogrešali pravega vodstva in načrta za gospodarstvo, ampak da smo imeli povečini ne zadosti premišljene odredbe in zakone, ki so v mnogih primerih, kakor na primer tak zvanii zaščitni zakoni minule diktature, gospodarsko stisko še povečali in komplicirali — v glavnem pa smo se morali prepustiti mehničnemu toku navzdol, naj pride, kar pride, ako si nismo pomagali s slučajnimi domisleki ali pa vsako temeljito rešitev sploh odlagali. Kaj v najtežjih okoliščinah, ko se morajo primeroma pihle gospodarske in moralne rezerve naroda do zadnjega izkoristiti, more narediti odločna volja in pametno vodstvo, to smo pravkar doživeli v Evropi, pa vidimo tudi v mnogih drugih državah, ki trpe na nič manj težki, če ne še hujši gospodarski krizi ko mi, in ne razpolagajo s tolikimi naravnimi bogastvi in možnostmi eksploatacije ko Jugoslavija. Seveda je poleg načrtnega vodstva in odločne roke treba tudi tistega nesebičnega čuta državnika, ki gospodarskih vprašanj in nujnosti zavestno ali instinktivno ne glede pretežno s stališča interesa posameznikov in posameznih skupin ter njihovih osebnih in političnih koristi, ampak zares le z vidika naroda in države, ki igra toliko vlogo v programu in besedah gotovih strank, praktično pa čestokrat stoji žal prav na zadnjem mestu. Mirno rečemo, da bi se pri nas gospodarska stiska komajda poznala — če bi se znali obenem tudi primerno sedanjim razmeram pametno omejevati v svojih potrebah — ako bi mogli danes gospodariti z vsemi tistimi milijardnimi vsotami, ki jih je napravila občestvo korupcija raznih minulih režimov, ne oziraje se na ogromne izgube, katere nam je prizadela in v svojih posledicah mimo korupcije še prizadeva pomanjkanje prave usmerjalne gospodarske politike in pravilno funkcionirajoče uprave.

Velik napredek je, če se iz izjemno dosedanjega političnega kurza začelo misliti tudi na velikopotezno gospodarsko politiko s pomočjo razgibanja vseh narodnih sil za velika javna dela, treba pa bo pospešena tempa in pa radikalnega izkoreninjenja tistih metod in miselnosti, ki se je globoko zajedla v naše javno življenje, da na gospodarskem področju lahko pogrešamo pravstvenih direktiv in odgovornosti pred občestvom, kako, zakaj in v čigav prid se trošijo javna sredstva in ali res pridejo v celoti v korist družbi ali pa se, kakor moka skozi sito, izgubijo po znatnem delu, kamor se ne bi smela. To žalostno in socialno pogubno dediščino prošlosti je treba brezobzirno likvidirati in mi zaupamo sedanjemu, k pošteni demokraciji stremečemu režimu, da bo to, prvo in najnujnejšo nalogo za ozdravljenje našega političnega življenja, gospodarskega delovanja in socialne ureditve dovršil, zakaj policijska sredstva pridejo, kakor izkušnja kaže, pri takem reformnem delu šele v drugi vrsti.

So pa policijske odredbe seveda tudi potrebne, da se izrežejo taki gnili tvori, kakor je potepušvo, teror in gangsterstvo moralnih in socialnih izrodov družbe. Ne moremo si kaj, da ne bi pri tej priliki izrekli mnenja, da so zlasti metode diktature, ki je ves varnostni aparat usmerila v preganjanje ljudi, ki so bili režimu kot strankarskopolitična opozicija neljubi, krive, da je otrpnila pozornost na prave kriminalne tipe, ki se še danes nemoteno sprehajajo po mestu in deželi, ljudi zlasti mladino pohujšujejo, zlorabljajoč usmiljenje, izsiljujejo denar, dela in poštenega zaslužka pa se krčevito branijo in širijo kugo nemorale in antisocialnih instinktov, ki ne izhajajo iz poštenega političnega prepričanja, ampak iz polne moralne propalosti ali

V jugoslovanski prestolnici: Radosten pozdrav g. Becku

Poljski poslanik v Beogradu g. Dembicki

Belgrad, 27. maja. m. Za prihod poljskega zunanjega ministra Jožefa Becka se je naše prestolno mesto odelo v praznično obleko. Peron zemunske železniške postaje, na katero je pripeljal Becka poseben vlak, je bil ves okrašen z našimi in poljskimi zastavami. Naše in poljske belo-rdeče zastave se vijejo v pozdrav visokemu gostu ravno tako raz vseh državnih in samoupravnih poslopij.

Na jugoslovansko-madžarski meji je g. Becka sprejel in pozdravil v imenu predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića svetnik zunanjega ministrstva Niko Milošević. Poljski zunanji minister Beck se je s svojo soprogo Jadvigo, s svojim kabinetnim šefom Mihaelom Lubjanskim in osebnim tajnikom Stanislavom Sedleckim pripeljal s sobotiskim brzovlakom na zemunsko postajo ob 7 zjutraj. Tu so njegov salonski voz odklopili. Minister Beck je v Zemunu ostal v svojem salonskem vozu, v katerem je po svojem prihodu sprejel poljskega poslanika Dembickega, vse do trilettri na 9.

Na zemunski železniški postaji se je v tem trenutku že nahajalo tudi več domačih in inozemskih časnika. Nekoliko trenutkov pred odhodom posebnega vlaka se je minister Beck pojavil ob oknu svojega salonskega voza, se pozdravil s časnikaarji ter se zahvalil najprej za zanimanje in pozornost, ki jo je časopisje posvetilo njegovemu prihodu v Belgrad. Neposredno pred odhodom posebnega vlaka v Belgrad je minister Beck podal naslednjo izjavo:

»Odmev, na katerega je moj obisk naletel v poljskem časopisju, je najboljši dokaz za vse one moje tople občutke, s katerimi prihajam v jugoslovansko prestolnico. Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da je vse poljsko časopisje brez razlike strank toplo pozdravilo osebni stik, ki ga bom imel s predsednikom jugoslovanske vlade dr. Milanom Stojadinovičem.

Poljski zunanji minister Beck se je nato poslovil od časnikaarjev in se odpeljal v Belgrad. Medtem so se na belgrajski postaji že zbirali dostojanstveniki, ki so prišli pozdravit ministra Becka. Na peronu se je že nahajala vojaška godba 18. pp. in četa Sokolov z zastavami. V tem trenutku je prišel na postajo tudi že predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović s soprogo, nadalje je bil navzoč poljski poslanik g. Roman Dembicki z gospo, pomočnika zunanjega ministra gg. Vladi-

slav Martinac in Milivoje Pilja z gospema, načelnika zunanjega ministrstva gg. Andrić in Predić, jugoslovanski poslanik v Varšavi dr. Grisogono, šef protokola g. Božidar Stojanović, kabinetna šefa predsedništva vlade in zunanjega ministrstva gg. dr. Gašić in Protić. Gosp. Becka je nadalje pričakovalo na postaji vse osebje poljskega poslanništva, predsednik Jugoslovansko-poljske lige g. Milan Nešić, general Bošković, člani nacionalnega odbora Zveze jugoslovansko-poljskega tiska, poljska kolonija in veliko domačih in inozemskih časnikaarjev.

Točno ob 9 je posebni vlak privozil na belgrajsko postajo. V tem trenutku je že zaigrala vojaška godba poljsko državno himno. Ko se je vlak ustavil, je iz salonskega voza prvi izstopil poljski zunanji minister Beck. Njemu je hitel nasproti predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović, ki se je z g. Beckom prisrčno pozdravil in rokoval. Soproga predsednika vlade in soproga poljskega poslanika na našem dvoru sta izročili gospoj Beckovi lepa šopka rož. Predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović je zatem g. Becku predstavil vse dostojanstvenike, ki so bili zbrani na postaji.

S perona železniške postaje je predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović odpeljal poljskega zunanjega ministra g. Becka v dvorsko čakalnico, kjer je bil nekaj časa v razgovoru z dostojanstveniki, ki so bili tam zbrani. Nato sta sedla gg. Beck in dr. Stojadinović v prvi avtomobil ter se odpeljala v hotel »Srpski kraj«. V drugem avtomobilu pa sta se odpeljali soprogi gg. Becka in dr. Stojadinovića ter poljski poslanik na našem dvoru g. Dembicki.

Beck pri kraljici in knezu-namestniku

Danes ob 12.30 je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle blagovolil sprejeti v avdienco Josipa Becka, zunanjega ministra poljske republike. Pri tej priložnosti mu je izročil lento belega orla prve stopnje. Ob istem času je Nj. kr. Vis. princeza Olga blagovolila sprejeti v avdienci go. Beckovo. Po avdienci je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle z Nj. kr. Vis. knežinjo Olgo privedel v Belem dvoru kosilo na čast g. Becku in njegovi gospe. Kosila so se udeležili predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z gospo, prometni minister dr. Mehmed Spaho, poljski poslanik na našem dvoru g. Dembicki z gospo, kraljevski poslanik v Varšavi dr. Prvislav Grisogono, g. Martinac, prvi pomočnik zunanjega ministra, z gospo, Mihaelo Lubjanski, ravnatelj kabineta zunanjega ministra poljske republike, Stanislav Sodicki, osebni tajnik ministra Becka, Viktor Paul, svetnik tujakinskega poljskega poslanništva z gospo, major Jan Greždin, tujakinski poljski vojaški odposlanec, in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Danes popoldne ob 5 je Nj. Vel. kraljica blagovolila sprejeti g. Becka in njegovo gospo v skupni avdienci. Po avdienci poljskega zunanjega ministra Becka in njegove soproge pri Nj. Vel. kraljici Mariji sta se dr. Stojadinović in polkovnik Beck drugič sestala v kabinetu zunanjega ministrstva ter nadaljevala razgovore, ki sta jih imela že dopoldne.

Zdravice v Gardnem domu

Ob 9 zvečer je priredil na čast poljskemu zunanjemu ministru g. Becku ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović slavnostno večerjo v gardnem domu. Na večerji je dr. Stojadinović pozdravil predstavnika poljske republike s sledečim nagovorom v srbohrvaščini:

Dr. Milan Stojadinović

»Gospod minister in dragi tovariši! Srečen sem, da mi je dana čast v jugoslovanski prestolici pozdraviti Vašo Ekscelenco, odličnega šefa zunanje politike Poljske republike, Poljska, njena preteklost in njeni sijajni napori za osvoboditev in zedinjenje, njena živahna in vsestranska mednarodna aktivnost po svetovni vojni, kakor tudi impozantna osebnost njenega nesmrtnega zedinitelja maršala Piłsudskega, so dobro znani jugoslovanskemu narodu. Pozdravljajoč v osebi Vaše Ekscelence, zelo uglednega in odličnega predstavnika te lepe slovanske države,

dušnega nezdravja. Za te elemente je samo prisilna delavnica, koncentracijski delovni tabori in psihiatrični zavodi ter pobojševalnice. Pomislek, da liberalna ustava ne dovoljuje kratenja osebnih svobode, v teh primerih nima nobene podlage. Nikomur ni dovoljena svoboda, da jo preišlije ali iz neodoljivih breznaravnstvenih in protidružabnih nagonov, odgovorno ali neodgovorno uporablja v škodo družbi in njenih vrhovnih interesov in tudi ustava ni mogla kaj takega hoteti ali dopuščati. Zato brez ozira, prisilne delavnice in delovni tabori, ki bodo delomrzneže in vse druge izrode k delu prisilili in, kolikor se da, k delu zopet vzgajili in ozdravili! Tukaj bo policija imela hvaležno in koristno polje delavnosti in si bo zares lahko stekla za sluge za narodno kulturo. Kaj takega kakor v Goricah na našem Gorenjskem, ki naj postane nekaka druga Švica, se ne sme več zgoditi zaradi ugleda naše države ne, ki kljub vsem ranam in pomanjkljivostim po pravici uživa sloves, da je domovina mirnega in dobrega slovanskega ljudstva.

Dunajska vremenska napoved: Hladneje in poslabšanje vremena, krajevne nevihte, proti koncu tedna zopet boljše vreme.

Zavedajoč se ogromne cene, s katero smo si pridobili to mesto pod solncem, ki ga danes zavzemamo kot svobodni nacionalni državci, ne moremo, če se nečemo izneveriti zgodovinski nalogi, ki nam je zaupana, nikdar dopustiti, da bi drugi odločali o nas brez nas in brez našega ravnopravnega sodelovanja. Tudi v tem oziru je kraljevina Jugoslavija docela istih pogledov z republiko Poljsko.

Vse te sorodnosti, ki sem jih tukaj v kratkem omenil, so sigurno jamstvo, da bosta naši dve državi tudi v bodoče kakor tudi doslej, kjerkoli se jima bo za to nudila prilika, globoko in tesno razvili prisrčno sodelovanje v obojestranskem interesu, kakor tudi v interesu splošnega miru.

Kraljevina Jugoslavija, zvesta svojim zavetnikom, skrupolozna v držanju danih besed in v spoštovanju prevzetih obveznosti, je prepričana, da ne dela samo v svojem, marveč tudi v splošnem interesu, ko se trudi, da z vsemi državami ustvari, razvije in okrepi odnose dobrega razumevanja, medsebojnega spoštovanja in trajnega prijateljstva. V tem duhu se razvijajo odnosi med našima dvema državama že od zdavnaj.

Pred obiskom, ki ga je napravil leta 1931. poljski vladni moj prednik, pokojni dr. Vojislav Marinković, pa vse do danes, se odnosi med našima dvema državama razvijajo prisrčno in ugodno. Lepo število mednarodnih pogodb in sporazumov, cela vrsta raznih kulturnih in gospodarskih manifestacij so najboljši dokaz želja za sodelovanje in prijateljstvo obeh narodov.

Naj mi dovoli Vaša Ekscelenca, da vidim v tem Vašem sedanjem obisku dober znak za nadaljen razvoj prijateljskih odnosov med Poljsko in Jugoslavijo na poti k miroljubnemu sodelovanju.

Dvigam svoj kozarec v pozdrav in čast Nj. Ekscelenci predsedniku poljske republike Ignacu Moscickemu, na veličino in napredek plemenitega poljskega naroda; pijem na zdravje in srečo Vaše Ekscelence kakor tudi na zdravje g. Beck, ki nas je blagovolila poštastiti s svojim obiskom!

Predsedniku dr. Milanu Stojadinoviću se je za prijateljsko zdravico v prisrčnih besedah zahvalil, zunanji minister Beck.

Polkovnik Jožef Beck

Poljski zunanji minister g. Beck je odgovoril v poljsčini s temle govorom:

Z vsem srcem se zahvalim vaši ekscelenci za tako dragi in prisrčni sprejem, ki ste mi ga izvolili prirediti. Iskrene simpatije, ki obstoje med Jugoslavijo in Poljsko niso slučajne. Zdi se mi, da temelje na nekih skupnih črtah značaja obeh naših narodov. V Jugoslaviji, kakor na Poljskem, se vidi isti plemeniti patriotizem, vidi se volja do samostojnosti in do uresničenja narodnih idealov. Ali mar ne vidimo pri obeh naših narodih enako razvitega kulta heroizma? Kot nov primer za to služijo ganljive besede, ki jih je Vaša Ekscelenca posvetila spominu maršala Piłsudskega, Poljska enako pojmuje zgodovinsko veličino viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in zato mi bo velika čast, ko bom mogel jutri izkazati v imenu svoje domovine dostojno spoštovanje slavnemu in nesmrtnemu njegovemu spominu.

Moj obisk v Belgradu prihaja v dneh, ki so s stališča evropske politike posebno težki, v dobi velikih izprememb, ki se dogajajo v strukturi življenja našega kontinenta. Jugoslavija, prav tako kakor Poljska, ne pripada tistim državam, ki bi želele, da bina tempo področju razvijale preveliko inaktivno. Teško je že danes videti nadaljnji razvoj vseh teh iniciativ. Toda vsekakor sem globoko prepričan, da bosta obe naši vladi vnaprej mogli oresoditi, katere oblike mednarodnega sodelovanja ne bi mogle biti sprejete v naših državah. Misel mednarodnega sodelovanja zaradi splošne blaginje je na Poljskem cenjena in priljubljena, toda pri nas se zavedamo tega, da more biti to sodelovanje v skladu s pojmovanjem o svojih lastnih potrebah in o neodvisnosti naše lastne politike. V tistem delu Evrope, kjer leži Poljska, si je naša vlada predvsem prizadevala, da doseže dobro razmerje s sosedi. Upam, da smo v mejah svojih skromnih sredstev pripomogli, da se vrne boljše ozračje v mednarodno življenje. Toda potek dogodkov nas sili, da se vse pogosteje zanimamo za splošneje probleme. V zvezi s tem bomo vsekakor že najbližje mesece imeli priložnost izmenjati misli o novi strukturi Evrope. Sodelovanje na tem področju z jugoslovansko vlado bo moja vlada zmerom sprejela z največjim zadovoljstvom. Poleg razlik, izvirajočih glede pojmovanja raznih problemov zaradi različne zemljepisne lege bomo sreču, če se bomo v splošnih problemih našli istih misli z Jugoslavijo.

Ne bi hotel končati govora, ne da bi izrazil veselja, da sem mogel obiskati čudovito prestolico viteške Jugoslavije in vrniti obisk pokojnega državnika Marinkovića, obisk, ki je na Poljskem pustil neizbrisni spomin. Cast mi je dvigniti to čast na čast Nj. Vel. kralju Petru II. na zdravje Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in uglednemu regentstvu, v blaginjo velikega jugoslovanskega naroda in v osebnost srečo Vaše Ekscelence in Vaše dražastne soproge.

Šah

Moskva, 27. maja. Danes so igrali deseto kolo mednarodnega šahovskega turnirja. Botvnik je po težki igri premagal Laskerja, Kan je podlegel Capablanci, Elisaskes je dosegel svojo prvo zmago in premagal Rogozina. Flohr je premagal Rjuminu Lilienthal pa Levenfiša. Današnje kolo je torej bilo prvi črni dan za ruske mojstre.

Stanje po desetem kolu: Capablanca 7 in po. Botvnik 6, Flohr, Rogozin in Lasker 5, Kan, Levenfiš in Lilienthal 4 in pol, Rjumin in Elisaskes 4

Za vsakogar!
Od 30. maja do 8. junija
potovanje v Ljubljano
na
XVI. Ljubljanski velesojem
Polovična voznina na železnici, parobrodih, avijonih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2.—
Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne).
»Sodobna gospodinja« — Modna revija. Pohištvo. — Avtomobili. — Male živali.
Razstavi prostor zavzema 40.000 m².

Göring 'na lov' v Pešto

Delegacija generalov mu je pripravila pot

Budimpešta, 27. majnika. Tg. Tukaj se nahaja že več dni številna nemška vojaška delegacija, ki jo sestavljajo dva aktivna generala, dva polkovnika, dva majorja in nekaj nižjih častnikov generalnega štaba. Javnost je o nemški delegaciji zvedela samo suho dejstvo, da je prišla. Očividno je vlada dala tisku nalog, da o bivanju nemških častnikov ne sme ničesar poročati. V uradnih krogih so mnenja, da obisk nemških častnikov ni nič izrednega. V inozemskih diplomatskih krogih pa zatrjujejo, da je to znamenje, kako se Nemčija in Madžarska pripravljata za primer, da bi v Evropi nastale razne zmešnjave.

V javnost je prišla tudi vest, da pride v kratkem 'na lov' pruski ministrski predsednik general Göring. Vlada te vesti ni zanikala, marveč pravi samo, da čas Göringovega obiska še ni določen. General Göring bi potemtakem imel nalogo, da bi podpisal z Madžari pogodbo, ki jo sedaj na eni strani pripravljajo zastopniki generalnih štabov, na drugi strani pa diplomacija.

V mednarodnih krogih spravljajo v zvezo s temi važnimi političnimi dogajanja v madžarski prestolnici tudi udeleževanja poljskega zunanega ministra Becka v zadnjih časih, kar pa je očividno pretirano.

Poljsko-jugoslovanski tisk

za tesno sodelovanje obeh narodov

Belgrad, 27. maja. AA. Danes dopoldne se je začel v svečani dvorani poljsko-jugoslovanske lige četrti redni letni kongres poljsko-jugoslovanske antante tiska. Kongres je otvoril in mu predsedoval poslanec Miloje Sokić. Ko je otvorjal kongres, je imel v francoščini lep nagovor:

Nato je podelil bredsednik besedo šefu centralnega presbiroja Kostu Lukoviću, ki je izrazil veselje, da se mu je ponudila priložnost, da sprejme zastopnike poljskega tiska, ki jih pozdravlja kot ravnatelj centralnega Presbiroja. Naše veselje je tem večje, ker je ta vaš obisk prišel po dobi celih štirih let, dobi, ki pomeni čas, v katerem so se pripetili mnogi viharji in teški dogodki in težke preizkušnje. Ganiša so nas čuvstva sočutja poljskega tiska in poljskega naroda v komemoracije tragičnih dogodkov v Marseillu ob strašni smrti našega velikega kralja, slavnega vojskovođe in voditelja jugoslovanskega naroda. Prav tako smo mogli ugotoviti najgloblje sočutje pri nas ob žalosti, ki je zadela poljski narod s smrtjo velikega maršala Pilsudskega osvoboditelja. Nato je g. Luković govoril o nalogah narodnih odborov obeh narodov in navajal vsa sredstva, ki naj vodijo do cilja. Med temi sredstvi se je zlasti ustavil pri skupnih stikih novinarjev obeh držav. Svoj govor je končal z ugotovitvijo, da smejo poljski novinarji zmerom računati s podporo centralnega presbiroja.

Za njim je govoril predsednik poljskega narodnega odbora Gelzinsky. Zahvalil se je za tople pozdrave in poudaril v svojem govoru prisrčnost, ki vlada med Poljsko in Jugoslavijo v njuni vzajemni zgodovini, polni skupnih usod. Podčrtal je, da je usoda zadnje čase oba naša naroda kruto zadela s smrtjo viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, tvorca Jugoslavije; takrat je poljski narod iskreno sočustvoval z bolelostjo jugoslovanskega naroda. Komaj nekaj mesecev nato je pa Poljsko zadela nič manjša žalost, ko ji je umrl maršal Pilsudski; z njim je Poljska izgubila moža, ki ji je bil vrnil neodvisnost. Nato se je govornik pomudil pri sodelovanju med poljskim in jugoslovanskim tiskom ter izrazil upanje, da se bo s tem sodelovanjem doseglo tisto, kar se doslej še ni doseglo. Pri omenjanju imen blagop-

kojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in pokojnega poljskega osvoboditelja maršala Pilsudskega so vsi prisotni vstali in jima izkazali čast z vzklikom: Slava jima!

Nato je govoril poljski novinar Ruck, pozdravil je udeležence kongresa v imenu šefa poljskega tiskovnega urada Skutskega, ki ni mogel osebno priti na kongres.

Nato je tajnik jugoslovanskega odbora Vukašin Andjelković prečital pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in predsedniku poljske republike nj. eks. Mosickemu.

V imenu poljsko-jugoslovanske lige je pozdravil udeležence kongresa g. Nešić. Potem je bil kratek odmor, nato se je za zasedanje nadaljevalo. Prečitali so letna poročila in izvolili člane posameznih odborov, ki bodo popoldne nadaljevali delo.

Po izvolitvi članov v tri komisije in to v kulturno, turistično in gospodarsko, je bilo na čast poljskim častnikom prirejeno intimno kosilo v hotelu Srpski kralj. Ob 3 popoldne so se sestale v prostorih Jugoslovansko-poljske lige na Kolarčevi univerzi komisije ter so pretresale vsa vprašanja in možnosti za poglobitev že obstoječih kulturnih, turističnih in gospodarskih vezi med obema bratskima slovanskima državama. Vsaka komisija je sprejela tudi resolucijo. Te bodo prečitane in sprejete na glavnem sestanku Zveze jugoslovansko-poljskega tiska v petek popoldne. Ljubljanski pododbor Zveze jugoslovansko-poljskega tiska zastopa na kongresu jugoslovansko-poljskih častnikov glavni urednik 'Slovenca' dr. Ivan Ahčin, ki je bil na kongresu izvoljen v drugo sekcijo za pospeševanje turizma. V gospodarsko sekcijo pa je bil od slovenskih častnikov izvoljen beograjski dopisnik 'Slovenca' g. Joško Krošelj, blagajnik nacionalnega odbora Zveze jugoslovansko-poljskega tiska.

Nacionalni odbor Zveze jugoslovansko-poljskega tiska je nocoj priredil poljskim tovarišem na Dedinju večerjo, po kateri so se vsi podali na sprejem v gardijski dom, ki ga je priredil predsednik vlade dr. Milan Stojadinović s soprogo. Ta sprejem je bil po večerji, ki ga je priredil na čast Becku predsednik vlade.

Italija — 43 milijonov

Rim, 27. maja. TG. Statistični urad objavlja številke o zadnjem ljudskem štetju, ki je bilo izvedeno pred 4 tedni. Na podlagi podatkov uradnega poročila šteje Italija danes 42 milijonov 435.104 prebivalcev, ne vključuje vojne obvezance in delavce, ki se nahajajo v Afriki, katerih števila iz razumljivih razlogov ni mogoče izročiti javnosti. Od zadnjega ljudskega štetja l. 1931 je prebival-

stvo naraslo za 2 milijona ljudi, ali vsako leto za 400.000 prebivalcev. Rim in Milan imata nad milijon prebivalcev. Rim 1.178.491, Milan pa 1 milijon 114.104. Napulj šteje 876.094, Turin 638.146, Genua 627.690, Palermo 417.330, Firence 330.687, Benetke 265.988, Trst 252.288. Nadalje je še 12 drugih mest, ki štejejo nad 100.000 prebivalcev.

Belgija išče novo vlado

Bruselj, 27. maja. c. Kralj Leopold je danes takoj začel s konzultacijami za rešitev vladne krize. Prvi je bil sprejet voditelj socialistične stranke Vandervelde, ki je ostal pri kralju zelo dolgo, vendar pa je po avdijenzi izjavil častnikarjem, da ni mogel dobiti mandata za sestavo nove vlade, ker kralj še nadaljuje s konzultacijami strank. Rekel je, da bo kralj sprejel najprej tako zvane ministre brez portfelja. Ob koncu je Vandervelde tudi izjavil, da je socialistična stranka najmočnejša stranka v parlamentu in senatu.

Za Vanderveldom je bil sprejet pri kralju zastopnik katoliške stranke Wauters, ki je rekel, da upa, da bodo socialisti sodelovali v novi vladi in da bodo prevzeli v vladi toliko odgovornosti, kot jim po številni moči gre. Ob koncu je Wauters tudi izjavil, da meni, da bo novo vlado zopet sestavil Van Zeeland.

Nato je bil sprejet pri kralju državni minister de Man, ki ni hotel dati častnikarjem nobene izjave. Za njim je bil sprejet župan iz Anversa.

Bruselj, 27. maja. AA. Sinoči je bil objavljen izid volitev za senat, ki so se vršile istočasno s parlamentarnimi volitvami v nedeljo. Senat ima 101 senatorja, ki se volijo neposredno, 44 senatorjev, ki jih volijo pokrajinski sveti in 23 senatorjev, ki jih voli plenarna seja direktno in indirektno z voljenih senatorjev. Večraj so bili objavljeni samo mandati, ki so bili določeni po neposrednih volitvah. Na ta način se lahko jasno ugotovi nazadovanja katoliške stranke in ojačanje desničarskega

pokreta, porast komunistov in ojačanje radikalnih Flamev. Dobili so:

Katoliška stranka 34 mandatov,
liberalna stranka 11 mandatov,
socialisti 39 mandatov,
flamski blok 5 mandatov,
Rex 8 mandatov,
komunisti 4 mandate.

Katoliška stranka je izgubila 8 senatorjev. Liberalci in socialisti so obdržali isto število senatorjev, flamski blok 4-Rex 8 in komunisti 4 mandate v senatu. Poslednji dve skupini dosedaj sploh nista imeli zastopnika v senatu.

Mala zveza v Bukarešti

Bukarešta, 27. maja. b. Bodoče zasedanje Male zveze bo v Bukarešti od 6. do 8. junija. V zvezi s tem zasedanjem zahteva romunski tisk rešitev spora glede sankcij. »Argus« poudarja, da so sankcije napravile ogromno škodo in da bo za Evropo nastopila še večja škoda, če bi Italija izstopila iz Zveze narodov.

Zemunska vremenska napoved za 28. t. m.: Delno oblačno, morda krajevne nevihte s kratkimi nalivi. Temperatura bo nekoliko zrasla. — Sonce vzhaja ob 3.57 in zahaja ob 19.13.

Japonci zasedejo Peking

Puji bo kronan za kitajskega cesarja

Tiencin, 27. maja. b. Po zanesljivih informacijah se bo meseca junija pričela nova vojni-politična kriza na severnem Kitajskem. Po informacijah, ki prihajajo iz Nankinga, so pričeli Japonci ogromne vojaške priprave, ki jih nameravajo z vsilo izvajati meseca junija. V 14 dneh bo poleg Tiencina zgrajeno novo japonsko letališče in taborišče. Najboljši dokaz za to je, da so že danes na ulicah japonske koncesije v Tiencinu nagromadene velikanske množine bodeče žice. V nekaj dneh se že lahko vsa japonska posest spremeni v pravo vojaško trdnjavo. Razen tega so Japonci vzeli v najem, deloma pa so tudi kupili številna poslopja, ki jih spreminjajo v vojašnice. Po istih informacijah bodo Japonci zbrali v 14 dneh v Tiencinu dve pehotni diviziji, zunaj mesta pa bodo imeli še 15.000 mož tehničnih čet. Ko se bo pričela pričakovana junjska ofenziva, bodo Japonci razpolagali s 35.000 možmi iz Mandžurije, z eno pehotno divizijo iz Koreje in s tremi japonskimi divizijami. Poleg vsega tega pa imajo v Tiencinu zbranih še 150 bombnih letal, ki bodo vršila najvažnejšo nalogo ob priliki nastopanja japonske armade.

Pa tudi maršal Čangkašek ne drži križem rok in dobiva neprestano okrepitve z juga. Maršal Čangkašek gradi močne utrdbe na južni obali Rumene reke, kjer misli, da se mu bo posrečilo za-

držati Japonce. Iz tega se da sklepati, da je nacionalistična vlada sklenila, da pusti Japonski popolnoma svobodne roke v krajih severno od Rumene reke, medtem ko se hoče na južni obali omenjene reke odločno upreti nadaljnjemu japonskemu prodiranju.

V kitajskih vladnih krogih prevladuje mnenje, da nameravajo Japonci meseca junija obnoviti staro kitajsko cesarstvo s sedežem v Pekingju, na prestol pa postaviti sedanjega mandžurskega in zadnjega kitajskega cesarja.

Otvoritev redne autobusne proge Ljubljana-Kamnik-Logarska dolina dne 31. maja 1936

Odhod iz Ljubljane-Tavčarjeva ulica:

ob nedeljah in praznikih: ob 5. uri 33 minut
ob delavnikih: ob 17. uri 20 minut

Odhod iz Logarske doline:

ob nedeljah in praznikih: ob 18. uri 58 minut
ob delavnikih: ob 5. uri 19 minut

Dosedanji vozni red na progi Ljubljana-Mengeš-Kamnik se ukine z dnem 31. maja 1936.

Domači odmevi

Spremembe občin

Belgrad, 27. maja. m. Notranji minister je na podlagi §§ 3, 6 in 139 zakona o občinah podpisal uredbo o ustanovitvi občine Orehovica v novo-meškem okraju, obsegajočo področje bivše občine Orehovica, ki se s to uredbo izloči iz občine Brunice, nadalje uredbo o izločitvi katastrske občine Sv. Marko iz občine Hrastnik-Dol in priključitvi k občini Trbovlje. Podpisana je tudi uredba o ustanovitvi občine Ajdovec v novo-meškem okraju v vsem obsegu, ki ga je imela bivša občina Ajdovec, in uredba o ustanovitvi občine Razbor in občine Stari trg v slovenjgraškem okraju. Po tej uredbi se iz sedanje občine Podgorje izloči v celoti področje bivše občine Razbor. V sestavo nove občine Stari trg pa pridejo: a) iz občine Podgorje: bivša občina Stari trg in kraj Ruduš ter b) iz občine Pamebe: bivši občini Vrhe in Sele.

Balkanska pomorska konferenca

Carigrad, 27. maja. AA. Danes se je tu začela balkanska pomorska konferenca. Sodelujejo zastopniki Turčije, Jugoslavije, Romunije in Grčije. Glavna točka dnevnega reda je vprašanje sodelovanja balkanskih držav na področju pomorstva. Predvsem gre za izenačenje potniških in blagovnih tarif.

Cerkvene zadeve pred cerkvena sodišča

Te dni je bilo v tisku mnogo besed o tožbi frančiškanskega samostana Gučja gora pri Zenici proti vrhovskemu ordinarijatu (Sarajevo) in o tožbi frančiškana p. Avguščina Čičiča, načelnika oddelka za katoliško vero v pravosodnem ministertvu, proti vrhovskemu nadškofu dr. Ivanu Šariču. Dopisnik zagrebškega »Obzora« je o tej zadevi obiskal prevzvišnega nadškofa dr. Šariča, ki mu je na vprašanje, kako je prišlo do tega spora, dal sledeče pojasnilo:

»Stvar je enostavna. Ne gre za nič drugega, kakor samo za to, čigava last je stara cerkev v Zenici in zemljišče okrog cerkve. Ljudstvo pravi, da je ta cerkev in zemljišče beneficij župne cerkve, gučkogorski samostan pa pravi, da je to beneficij frančiškanskega samostana v Gučji gori. Jaz sem se v tem slučaju postavil na stran ljudstva in trdil, da je to beneficij župnije. Sicer pa je to vprašanje popolnoma cerkveno in kot tako spada izključno pred sodišče svete stolice. Jaz pravim, da je kaj malo posrečeno, da je to vprašanje prišlo pred civilno sodišče, ker to nasprotuje določilom cerkvenega prava. V tej stvari, kakor v vseh ostalih cerkvenih zadevah, se nadškof ne more pojaviti pred civilnim sodiščem, ker mu to prepoveduje kanonsko pravo. To je vse, kar vam o tem morem povedati. Nadalje pa bo odločila sveta stolica.«

Na vprašanje, kaj je prav za prav s slučajem p. Avguščina Čičiča, je prevzvišeni odgovoril: »Tudi to je enostavna zadeva. Kot škof imam dolžnost, da od časa do časa obveščam sveto stolico o razmerah v moji škofiji in o tem, kar položaj otežuje. Smatral sem za svojo dolžnost, da sveto stolico obvestim o osebnosti p. Avguščina Čičiča. Moje poročilo je popolnoma notranja cerkvena zadeva, rezervatno vprašanje.«

Na vprašanje, kako je to poročilo prišlo v roke p. Avguščina Čičiča, je prevzvišeni odgovoril: »Ne vem, toda njegova dolžnost je bila, ta odgovori sveti stolici, nikakor pa ne, da po sodišču prepusti to poročilo javnosti in da svojo nadškofa toži pred civilnim sodiščem, ki v tej notranjercerkveni stvari ni pristojno. Zato jaz v tem vprašanju po predpisih kanonov ne smem stopiti pred civilno sodišče, kanone pa priznava tudi državna oblast.«

Iz drugega vira pa izvemo, da je sveta stolica spor glede postopka že rešila na ta način, da se mora civilna tožba proti sarajevskemu nadškofu nemudoma umakniti, proti tožiteljem pa naj se postopa po kanonu 2341, ki grozi s kaznijo ekskomunikacije vsakomur, kdor se v cerkvenih spori obrne na svetno sodišče.

Polovične voznine

Belgrad, 27. maja. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljen 50% ni popust na državnih železniških zdravnikom iz vseh slovanskih dežel, ki bodo potovali po naši državi v Sofijo, kjer bo od 12. do 17. septembra 5. kongres slovanskih zdravnikov. Popust velja od 8. do 30. septembra.

Podobna ugodnost je dalje dovoljena udeležencem svečanega odkritja spomenika blagopokojnega kralja Aleksandra I. v Turiji dne 31. maja. Ugodnost velja od 29. maja do 2. junija.

Isto velja za udeležence evharističnega kongresa v Gospiju 6., 7. in 8. junija. Ugodnost velja od 5. do 9. junija.

Podoben popust je dovoljen udeležencem skupščine jugoslovanskega zdravniškega sindikata v Novem Sadu 6. in 7. junija in velja od 3. do 10. junija.

Isto velja za obiskovalce razstave sodobne francoske umetnosti, ki jo je priredil muzej kneza Pavla v Belgradu. Popust velja za odhod od 29. maja do vstetega 15. junija in za povratek od 30. maja do vstetega 17. junija.

Nagla smrt neznanca

Maribor, 27. maja.

Zaradi slabosti, menda od lakote, je omagal večeraj na dvorišču cmureškega gradu neznan moški. Pozvani banovinski zdravnik dr. Sergej Kapralov, ki stanuje v gradu, mu je nudil svojo prvo pomoč, žal pa je bilo prepozno, ker je neznanec kljub zdravniški pomoči izdihnil. Zdravnik je odredil, naj se truplo prepelje v mrtvašnico k Mariji Snežni, kjer bo pokopan. Orožniki sedaj poizvedujejo, kdo je neznanec, ki ni imel pri sebi nobene listine, iz katere bi se dalo ugotoviti, kdo za je.

Roparski ali politični umor

Maribor, 27. maja.

Z avstrijske strani je priplavalo po reki Muri pred turbinske grablje v tvornici papirja na Sladkem vrhu truplo neznanega moškega, starega kakšnih 35—42 let. Žrtev je močne in precej velike, toda lepe postave, črnih in pokoncu striženih las ter črnih kratko ostrženih brk in ima dobro ohranjene lepe zobe. Neznanec je imel na sebi spodnje hlače in srajco, toda oboje je bilo že precej raztrgano. Pri pregledu trupla, ki ga je izvršil večeraj banovinski zdravnik dr. Sergej Kapralo iz Zgornjega Cmureka ob asistenci enega orožnika od istotam, se je ugotovilo, da je bila žrtev umorjena, saj je imela tri občutne poškodbe, in sicer globok vboj na levi strani prsi, zevajočo rano na temenu glave in vboj ob strani ustnice proti čeljusti, kjer mu je bilo odbitih par zob. Po odredbi zdravnika je bil neznanec prepeljan na pokopališče k Mariji Snežni, kjer bo tudi pokopan. Orožništvo je obvestilo nadrejene organe, naše oblasti pa so obvestile tudi avstrijske, da ugotovijo, od kje je žrtev. Domneva se, da je morilec svojo žrtev slekel, da bi zabilisal vsako sled za seboj, in jo vrgel v reko Muro, kjer je končno pred turbinskimi grabljami omenjene tvornice obetala. Kakšne vrste je bil ta umor, bo pokazala nadaljnja preiskava.

Osebnosti

Belgrad, 27. maja. m. S kr. ukazom so napredovali za višje veterinarske pristave: Ivan Pletikapič, veterinarski pristav pri okrajnem načelstvu v Logatcu, dr. Franc Kovač, veterinarski pristav pri okrajnem načelstvu na Ubu, in dr. Maks Kozin na okrajnem načelstvu v Konjicu.

Belgrad, 27. maja. m. S kr. ukazom sta napredovala v V. skupino za tehnična svetnika Josip Bricej, tehnični višji pristav v Pakracu in Viljem Babnik, tehnični višji pristav na Cetinju. V VI. pol. skup. je napredoval ing. Milutin Debeljak, tehnični pristav tehničnega oddelka banke uprave v Ljubljani. Z odlokom trgovinskega ministra je po potrebi službe prestavljen za kontrolorja mer v VIII. pol. skup. oddelka za kontrolo mer v Zagrebu Franc Rožnik, kontrolor mer iste skupine na okrajnem načelstvu v Ljubljani. Z odlokom finančnega ministra je prestavljen Svetozar Bačić, poverjenik finančne kontrole IX. pol. skup. iz Celja v Sisek za starejšino oddelka in kontrolnega organa pri tovarni spirita podjetja »Tešič«. Z odlokom prometnega ministra je vpokojen Ignacij Planinšek, pomočni vlakovodja X. pol. skup. na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. maja. m. V Petrogradu je danes pričela zasedati mešana jugoslovansko-romunska komisija, ki ima nalogo rešiti razna vprašanja, ki so vzvezi s sklenjenimi pogodbami med našo državo in Romunijo.

Belgrad, 27. maja. m. Udeležencem mednarodnega kongresa kriminalne policije je nocoj priredil večerjo v hotelu Bristol notranji minister dr. Anton Korošec.

Belgrad, 27. maja. m. Na snočnji seji Jugoslovanske nogometne zveze je bil vratar BSK Franjo Glaser na podlagi čl. 51 kazenskega pravilnika kaznovan s prepovedjo igranja za en mesec. Ta kazen je bila izrečena zaradi izjav, ki jih je dajal, čeprav je vedel, da je igralcem prepovedano dajati izjave. Na seji se je nadalje razpravljalo tudi slučaj igralca Zupančiča, ki je bil član bivše Ilirije, nato pa je vstopil v Gradjansko JNZ je sklenila, da se zaradi tega, ker je Ilirija prenehala obstajati, igralec Zupančič definitivno smatra za člana Gradjanskega.

Belgrad, 27. maja. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović je s svojo soprogo in v spremstvu svojega kabinetnega šefa dr. Protiča danes dopoldne obiskal pomladansko razstavo slikarskih in kiparskih del jugoslovanskih umetnikov v paviljonu »Cvijeta Zuzorić«.

Belgrad, 27. maja. AA. Poštni minister je otvoril telefonski promet med Jugoslavijo in Tasmanijo. Triminutni razgovor stane od ponedeljka do petka 135 zl. fr., ob sobotah pa 97.50 zl. fr.

Praga, 27. maja. AA. Listi priobčujejo podrobna poročila o strašni katastrofi na reki Diji, kjer je utonilo toliko nedolžnih otrok. Na podlagi prve preiskave so aretirali brodnika Leopolda Šusterja, ki službe ni opravljal vestno.

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je naš srčno-ljubljani soprog, oče, brat in stric, gospod

† Josip Jernejčič

admin. poročnik v pok. in vodja podružnice Vzajemne zavarovalnice v Belgradu

dne 26. maja ob pol 5 popoldne po mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, umrl v splošni državni bolnišnici v Belgradu v starosti 51 let.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 28. maja t. l. ob 4 popoldne iz kapele splošne državne bolnišnice v Belgradu na novo pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 29. maja 1936 ob 7 zjutraj v župni cerkvi Kristusa Kralja v Krunski ulici. — Priporočamo ga v molitvah.

Belgrad, dne 27. maja 1936.

Zalujoča soproga Anica roj. Hlebanja.

Hčerke Anica, Zofka, Olga, Jožica in ostalo sorodstvo.